

УДК 78.011.3-051:796]:37.091.33-027.22:794.088.6
DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2022.12.279016>
ORCID 0000-0002-0866-6021

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ ТА СПОРТУ ДО ЗАСТОСУВАННЯ РУХЛИВИХ ІГОР У ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Сергій Хлібкевич,

доктор філософії, викладач кафедри теорії та методики фізичного виховання,
адаптивної та масової фізичної культури;
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка

У статті визначено специфічні особливості підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до застосування рухливих ігор у професійній діяльності. На основі аналізу освітніх стандартів та освітніх програм підготовки фахівців здійснено порівняння методичних особливостей викладання навчальних курсів «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» відповідно до вимог компетентнісного підходу; визначено основні інтегровані завдання навчальних курсів, сформульовано програмні вимоги до знань, умінь, навичок, культури рухової діяльності майбутніх фахівців фізкультурно-спортивної галузі. Обґрунтовано етапність педагогічних дій майбутнього фахівця фізичної культури і спорту під час реалізації ігрових методик.

Проведено висновки та надано практичні рекомендації за результатами порівняльного аналізу ОПП: загалом навчальні дисципліни «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» відповідають вимогам компетентнісного підходу та майбутньої професійної діяльності фахівців; викладання, структурування матеріалу та розподіл форм і методів навчання проведено згідно з принципами послідовності та системності; рекомендовано посилити програмний зміст дисципліни «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» навчальним матеріалом про роль рухливих ігор в розвитку фізичних якостей людини та диференціацією ігор за видами спорту; викладання дисципліни «Рухливі ігри в спорті» для майбутніх тренерів потребує посилення вікової диференціації та обґрунтування вікових аспектів застосування рухливих ігор; для дисциплін «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» необхідно посилити науково-дослідницький і проєктний складники роботи майбутніх фахівців.

Ключові слова: *майбутній учитель фізичної культури, майбутній тренер, професійна підготовка, навчальні дисципліни, компетентнісний підхід, професійна компетентність, рухливі ігри.*

Постановка проблеми. Професійна підготовка фізкультурних кадрів передбачає оволодіння здобувачами системою спеціальних знань, умінь та навичок. Рухливі ігри популярні серед усіх категорій населення завдяки їх різносторонньому впливу на організм людини, вони є ефективним засобом фізичного виховання в широкому віковому діапазоні через свою специфіку: емоційність занять, творчість, самостійність, колективність, розвиток мислення. Рухливі ігри використовуються в установах загальної та професійної освіти, у системі додаткової освіти, у тренуванні спортсменів практично всіх видів спорту.

Цілеспрямоване та широке використання ігрових засобів у комплексі фізкультурно-оздоровчих занять може вирішити завдання, пов'язані з пізнанням навколишньої дійсності на ранніх етапах розвитку дитини, формуванням початкової адаптації в сфері суспільної поведінки, та дозволяє вирішити задачу оптимізації рухового режиму. Застосування ігрових методик вчителями фізичної культури, вихователями, тренерами підвищує

можливості педагогічних впливів у формуванні рухових навичок, умінь та сприяє становленню та розвитку творчої особистості.

Важливість рухливих ігор у професійній діяльності учителя фізичної культури та тренера з виду спорту зумовлює зростання інтересу до проблеми вдосконалення методики вивчення майбутніми фахівцями дисциплін «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав».

Аналіз публікацій і досліджень виявив, що інтерес педагогів-практиків, викладачів закладів вищої освіти фізкультурно-спортивного профілю до викладання рухливих ігор є досить високим. Розроблено методичні посібники, рекомендації, комплекси рухливих ігор для різновікових груп населення, для розвитку окремих рухових якостей, для ранньої спеціалізації у обраному виді спорту (Корносенко, Бондаренко, & Хоменко, 2012; Олійник, Єрусалимець, 2005; Гуска, Зубаль, Гуска & Мазур, 2011). Низку досліджень присвячено розробці методично обґрунтованого алгоритму побудови процесу організації і проведення рольових рухливих ігор на заняттях з фізичної культури в початковій школі (Бондарчук, Чернов, & Тимочко, 2021); обґрунтуванню ролі ігор як засобу сформованості колективу молодших школярів (Павлова, 2006). Учені наголошують на необхідності розробки інноваційних педагогічних технологій формування правильної постави дітей молодшого шкільного віку на основі взаємодії фізичного й інтелектуального розвитку та використання рухливих ігор для профілактики та корекції порушень постави учнів (Вітченко, 2015; Ткаченко, 2018). Вчені наголошують також, що використання спеціалізованих рухливих ігор у навчально-тренувальному процесі дає позитивний ефект як відносно безпосереднього впливу на спеціальну фізичну і тактико-технічну підготовленість юних спортсменів, так і щодо віддалених наслідків: протягом найближчих місяців зберігаються високі темпи приросту основних показників змагальної діяльності (Загура, & Зубрицький 2012; Масенко, 2016; Шандригось, 2013). У дослідженнях Є. Приступи розглядаються національні рухливі ігри українського народу, наведено методологію їх проведення та диференціації, оцінено вплив на фізичний розвиток та роль у національно-патріотичному вихованні учнів (Приступа, Левків, & Слімаковський, 2012).

Водночас необхідно зазначити, що фактично відсутні системні дослідження щодо вивчення теоретико-методичних засад підготовки фахівців спеціальностей 014 Середня освіта (фізична культура) та 017 Фізична культура і спорт до викладання курсу «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав». Ця проблема є особливо актуальною в наш час, її розв'язання вважаємо за доречне змодельувати у порівняльному аспекті з виділення спільних і відмінних рис та відповідною розробкою практичних рекомендацій з удосконалення процесу професійної підготовки фахівців.

Мета статті – визначити специфічні особливості підготовки майбутніх фахівців фізичного виховання і спорту до застосування рухливих ігор у професійній діяльності, порівняти методичні аспекти викладання курсів «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» відповідно до вимог компетентнісного підходу.

Виклад основного матеріалу. Цінність гри полягає в тому, що вона одночасно вдосконалює як психофізичні, так і власне духовні якості людини (воля, цілеспрямованість, кмітливість, творче мислення тощо). Діяльність учнів (спортсменів) зазвичай носить емоційно забарвлений характер, приносить їм певне задоволення. Гра, маючи безліч методичних можливостей, є одним з найбільш цінних розвиваючих засобів фізичного виховання.

Вивчення дисциплін «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» доцільно будувати з використанням технологічного інструментарію компетентнісного підходу, в контексті якого освітній процес враховує специфіку майбутньої професійної діяльності здобувачів. У ході лекцій розкриваються найбільш загальні теоретичні питання, формуються основи теоретичних знань з дисципліни, а на практичних заняттях ведеться робота з проектування педагогічних завдань у галузі

фізичної культури, вибору методів і засобів для вирішення поставлених завдань. Для формування компетентностей застосовують практико-орієнтоване навчання, моделювання, інтерактивні технології.

Як засвідчує аналіз навчальних планів та освітніх програм, вивчення методичних аспектів викладання рухливих ігор здійснюється зі здобувачами спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура) і 017 Фізична культура і спорт. Навчальні дисципліни «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» містять виклад теорії, методики проведення ігор та рекомендації щодо практичного оволодіння педагогічними навичками в керівництві іграми.

Основні інтегровані завдання курсу: з'ясувати характерні особливості гри, визначити місце та значення рухливих ігор у системі фізичного виховання і спорту, відслідкувати їх зв'язок зі спортивними іграми, охарактеризувати особливості методики рухливих ігор з різновіковими групами учнів (спортсменів), сприяти практичному засвоєнню типових зразків ігор та виробленню навичок педагогічного аналізу ігор. Курс рухливих ігор складний за своєю методикою, оскільки у ньому поєднується теоретичний і практичний матеріали. Рухливі ігри як метод фізичного виховання широко застосовується під час уроків з фізичного виховання та в процесі тренування у різних видах спорту, вирішує ряд освітніх, виховних і оздоровчих завдань. До освітніх завдань належать: вдосконалення та закріплення навичок бігу, стрибків, метанні, а також навичок, набутих на заняттях гімнастикою, легкою атлетикою, спортивними іграми. До виховних завдань належать виховання фізичних (швидкості, спритності, сили, влучності, витривалості) та морально-вольових якостей (сміливості, чесності, колективізму та ін.). До оздоровчих завдань належать сприяння нормальному розвитку організму, зміцнення здоров'я.

У результаті вивчення дисциплін майбутні фахівці знають: історію виникнення та розвитку рухливих ігор; значення та місце рухливих ігор у системі фізичного виховання (спорту); особливості формування рухових навичок та розвитку фізичних якостей при заняттях рухливими іграми; педагогічне значення рухливих ігор та їх характеристику з урахуванням віку, статі, рівня фізичної підготовленості різновікових груп учнів (спортсменів); вікові анатомо-фізіологічні особливості учнів молодших, середніх та старших класів та методику занять з різними віковими групами учнів; методику проведення рухливих ігор на уроках та в тренувальному процесі; методику організації та проведення змагань з рухливих ігор; організацію та методику проведення науково – методичної та науково-дослідної роботи з рухливих ігор.

Як підсумок, здобувачі мають уміти: формулювати конкретні завдання викладання рухливих ігор в установах системи середньої загальної повної освіти з урахуванням стану здоров'я, віку, рівня фізичного розвитку та фізичної підготовленості; користуватися методикою навчання, навичками організації та проведення рухливих ігор з урахуванням вікових особливостей та методикою розвитку фізичних якостей при заняттях рухливими іграми; визначати причини помилок, що виникли в ході гри, вміти їх прогнозувати та знаходити можливості їх усунення; організувати та проводити змагання з рухливих ігор; застосовувати методи педагогічного та лікарського контролю при заняттях рухливими іграми; проводити профілактичну роботу щодо попередження травматизму при заняттях рухливими іграми, надавати першу долікарську допомогу постраждалим.

Після вивчення дисципліни здобувач має володіти: прийомами пояснення та демонстрації рухливих ігор, досвідом практичного проведення та участі у рухливих іграх з різною педагогічною спрямованістю; навичками використання прав та виконання обов'язків у професійній діяльності педагога з фізичної культури, тренера; раціональною організацією проведення занять та змагань з рухливих ігор відповідно до змісту чинних програм та специфіки контингенту; використання спеціальної термінології, професійної мови та жестикуляції в процесі занять, спілкування, виховної та консультаційної роботи.

При проходженні курсу здобувачі знайомляться з історією та теорією гри, опановують практичний матеріал, набувають педагогічних та організаторських навичок,

необхідних для роботи. Питання практичного застосування рухливих ігор розглядаються у зв'язку із завданнями фізичного виховання школярів з урахуванням вивчення їхніх вікових особливостей. При викладі змісту програмного матеріалу необхідно враховувати знання, отримані здобувачами під час вивчення дисциплін суспільно-економічного, загальноосвітнього, психолого-педагогічного, медико-біологічного та спеціально методичних циклів.

Нами проведено порівняння технологій вивчення рухливих ігор здобувачами фізкультурно-спортивних спеціальностей, які готують учителів фізичної культури та тренерів із обраного виду спорту (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняльна характеристика технологій вивчення рухливих ігор здобувачами фізкультурно-спортивних спеціальностей

Показник	Спеціальність	
	017 Фізична культура і спорт	014 Середня освіта (Фізична культура)
Характер дисципліни за вибором	Обов'язкова	Обов'язкова
Освітній рівень	Перший (бакалаврський)	Перший (бакалаврський)
Кількість кредитів ЄКТС	4	3
Загальна кількість годин	120	90
Семестр вивчення	I	II
Кількість змістових модулів	«Теорія і практика навчання ігрових методик»	«Теорія і практика навчання ігрових методик»
Лекції	20	14
Практичні	28	22
Самостійні	72	54
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувані у здобувачів систему знань з теорії й методики викладання рухливих ігор, професійних умінь та навичок використовувати ігрові методики в урочних та позаурочних формах організації навчальної діяльності.	Сформувані у здобувачів систему знань з рухливих ігор в спорті, професійних умінь та навичок використовувати ігрові методики в позаурочних формах організації навчальної та тренерської діяльності.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	«Теорія і методика фізичного виховання», «Педагогіка», «Фізіологія людини»	«Теорія і методика фізичного виховання», «Педагогіка», «Фізіологія людини»
	1. Вступ до теорії і методики викладання рухливих ігор і забав.	1. Вступ до дисципліни рухливі ігри в спорті.
	2. Педагогічна характеристика рухливих ігор.	2. Педагогічна характеристика рухливих ігор.
	3. Загальні питання організації і методики навчання рухливих ігор.	3. Загальні питання організації і методики проведення рухливих ігор в спорті.

Продовження таблиці 1

	4. Наукові основи диференційованого навчання рухливих ігор дітей у загальноосвітньому навчальному закладі.	4. Особливості застосування ігрових методик у позакласних і позашкільних формах організації навчального процесу з фізичного виховання.
	5. Контроль як фактор ефективності навчання рухливих ігор.	5. Контроль як фактор ефективності навчання рухливих ігор.
	6. Особливості застосування ігрових методик в урочній формі організації навчального процесу та в режимі дня школяра	6. Особливості проведення рухливих ігор у тренувальній діяльності.

Як засвідчує аналіз змісту *таблиці 1*, вивчення рухливих ігор є обов'язковим на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти для здобувачів спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура) і 017 Фізична культура і спорт. Загальна кількість годин, що відводиться на вивчення дисциплін – 120 і 90 відповідно; певні відмінності спостерігаються і в розподілі аудиторної та самостійної роботи за цими спеціальностями.

Вступна тема до навчального курсу «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» передбачає розгляд ключових понять галузі рухливих ігор у сучасній науково-методичній літературі, диференціацію завдань вивчення як науки та навчальної дисципліни; у подібному ключі здійснюється ознайомлення з рухливими іграми і для здобувачів спеціальності 017 Фізична культура і спорт, але коло питань розширюється специфікою спортивної діяльності відповідно до обраного виду спорту (Корносенко, & Хлібкевич, 2022).

Вивчення теми «Педагогічна характеристика рухливих ігор» містить розгляд питань розуміння гри як психолого-педагогічної проблеми, визначення ролі і місця рухливих ігри в системі фізичного виховання і спорту, аналіз нормативно-правової бази викладання рухливих ігор у системі середньої освіти та у обраному виді спорту. Запропоновано класифікацію рухливих ігор та напрями реалізації педагогічних принципів у застосуванні рухливих ігор у діяльності вчителя фізичної культури та тренера з виду спорту.

Вивчення теми «Загальні питання організації і методики навчання рухливих ігор» також має низку спільних векторів для майбутніх фахівців досліджуваних нами спеціальностей; воно передбачає такі ключові питання: педагогічні вимоги до вибору гри, особливості організації рухливих ігор, основи методики навчання рухливих ігор.

Суттєві змістові й методичні особливості відмічаємо у викладанні теми «Наукові основи диференційованого навчання рухливих ігор дітей у загальноосвітньому навчальному закладі» (спеціальність 014 Середня освіта (Фізична культура) і теми «Особливості застосування ігрових методик у позакласних і позашкільних формах організації навчального процесу з фізичного виховання» (спеціальність 017 Фізична культура і спорт). Підготовка майбутніх учителів фізичної культури передбачає за цією темою вивчення таких питань:

- сутність та переваги диференційованого навчання рухливих ігор;
- характеристика основних ліній розвитку дітей молодшого шкільного віку – 1-2 класи та методика навчання рухливих ігор;
- характеристика основних ліній розвитку дітей молодшого шкільного віку – 3-4 класи та методика навчання рухливих ігор;

- характеристика основних ліній розвитку дітей середнього шкільного віку – 5-9 класи та методика навчання рухливих ігор;
- характеристика основних ліній розвитку дітей старшого шкільного віку – 10-11 клас та методика навчання рухливих ігор.

Вивчення дисципліни «Рухливі ігри у спорті» акцентує увагу здобувачів вищої освіти на розвитку рухових якостей юних спортсменів. При цьому розглядають такі питання:

- методичні засади застосування рухливих ігор у групах загальної фізичної підготовки та з видів спорту.
- характеристика принципів удосконалення швидкості засобами рухливих ігор;
- розвиток та удосконалення спритності засобами рухливих ігор;
- методичні аспекти розвитку силових якостей засобами рухливих ігор;
- удосконалення витривалості засобами рухливих ігор;
- розвиток гнучкості засобами рухливих ігор;
- особливості проведення рухливих ігор на масових спортивно-оздоровчих заходах;
- організаційно-методичні основи застосування ігрових методик у ДЮСШ (Корносенко, Хлібкевич, 2022).

Важливим аспектом вивчення рухливих ігор та методики їх викладання на факультеті фізичного виховання є дослідження особливостей контролю та самоконтролю, що актуалізує вивчення теми «Контроль як фактор ефективності навчання рухливих ігор». Як засвідчує аналіз запропонованих навчальних програм, зміст і методичні засади вивчення цієї проблематики є майже ідентичними як для майбутніх учителів фізичної культури, так і для тренерів; для розгляду пропонуються питання трактування контролю як фактору ефективності навчання рухливих ігор, вивчаються педагогічні аспекти формування рухової компетентності учнів і юних спортсменів у процесі ігрової діяльності; важливий акцент зроблено на організаційно-методичних засадах лікарсько-педагогічного контролю і самоконтролю різновікових учнівських груп у процесі навчання рухливих ігор.

Дисципліна «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» передбачає завершення вивчення курсу шляхом опанування здобувачами методичними особливостями застосування ігрових методик в урочній формі організації навчального процесу та в режимі дня школяра. При вивченні теми формуються знання про специфіку застосування рухливих ігор на уроках фізичної культури у загальноосвітній школі, вивчаються закономірності планування рухливих ігор на уроках фізичної культури, організаційні основи проведення рухливих ігор на великій перерві і на спортивній годині (Корносенко, & Хлібкевич, 2022).

Для майбутніх тренерів заплановано вивчення теми «Особливості проведення рухливих ігор у тренувальній діяльності», що передбачає вивчення специфіки проведення рухливих ігор у навчально-тренувальному занятті з гімнастики, легкої атлетики, ігрових видів спорту, розглядаються методичні аспекти організації та проведення рухливих ігор на воді. Актуальним для майбутньої практичної підготовки також є питання методики проведення рухливих ігор у роботі оздоровчих таборів відпочинку.

Узагальнено та надано практичні рекомендації за результатами порівняльного аналізу ОПП:

- загалом навчальні дисципліни «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» відповідають вимогам компетентнісного підходу та майбутньої професійної діяльності фахівців;
- викладання, структурування матеріалу та розподіл форм і методів навчання проведено згідно з принципами послідовності та системності;
- рекомендовано посилити програмний зміст дисципліни «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» навчальним матеріалом про роль рухливих ігор в розвитку фізичних якостей людини та диференціацією ігор за видами спорту;

– викладання дисципліни «Рухливі ігри в спорті» для майбутніх тренерів потребує посилення вікової диференціації та обґрунтування вікових аспектів застосування рухливих ігор;

– для дисциплін «Рухливі ігри в спорті» та «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» необхідно посилити науково-дослідницький і проектний складники роботи майбутніх фахівців.

Висновки. Значення гри як суспільного явища виходить далеко за сферу фізичного виховання і спорту. При навчанні рухливим іграм головним є регулярне їх проведення та безпосереднє керівництво. Методика навчання рухливих ігор містить такі послідовні дії: вибір гри; підготовка до проведення гри; організація учнів (спортсменів); пояснення гри; керівництво процесом гри; спостереження за гравцями у процесі гри; підбиття підсумків гри. Аналіз практики навчально-виховного процесу на факультетах фізичного виховання засвідчив, що рухливі ігри та методика їх навчання є обов'язковим складником підготовки вчителів фізичної культури та тренерів із видів спорту. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в експериментальному оцінюванні ефективності проведення рухливих ігор здобувачами в процесі виробничих практик та проектуванні оцінювально-корегувальних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

- Бондарчук, Н. Я., Чернов, В. Д., & Тимочко, О.І. (2021). Методичні аспекти організації і проведення рольових рухливих ігор на заняттях з фізичної культури в початковій школі. *Науковий вісник Ужгородського університету. Педагогіка. Соціальна робота*, 1(48), 44-47.
- Вітченко, О. М., Лисенко, Л. Л., & Воеділова, О. М. (2015). Педагогічна технологія формування правильної постави дітей молодшого шкільного віку на основі взаємодії фізичного і інтелектуального розвитку. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т. Г.Шевченка*, 129(III), 52-57.
- Гуска, М. Б., Зубаль, М. В., Гуска, М. В., & Мазур, В. Й. (2011). *Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав*. Кам'янець-Подільський.
- Загура, Ф., & Зубрицький, С. (2012). Особливості застосування ігор та спеціалізованих ігрових комплексів з борцями-початківцями греко-римського стилю. *Молода спортивна наука України*, 1, 94-98.
- Корносенко, О. К., & Хлібкевич, С. Б. (2022). *Робоча програма навчальної дисципліни «Теорія і методика викладання рухливих ігор і забав» підготовки здобувачів освітнього ступеня «бакалавр» освітньої програми «Середня освіта (Фізична культура)»*. Полтава.
- Корносенко, О. К., & Хлібкевич, С. Б. (2022). *Робоча програма навчальної дисципліни «Рухливі ігри в спорті» підготовки здобувачів освітнього ступеня бакалавр за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт*. Полтава.
- Корносенко, О. К., Бондаренко, В. В., & Хоменко, П. В. (2012). *Теорія та методика викладання рухливих ігор та забав*. Полтава.
- Масенко, Л. В. (2016). Значення застосування ігрової діяльності у заняттях боротьбою дзюдо для дітей 6-10 років. *Науковий часопис національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 9, 65-68.
- Олійник, І. О., & Єрусалимець, К. Г. (2005). *Рухливі ігри*. Кременець.
- Павлова, Н. В. (2006). Рольові спортивні ігри як засіб сформованості колективу молодших школярів. *Молода спортивна наука України*, 1(10), 40-44.
- Приступа, Є. Н. (1995). *Українські народні ігри, розваги та забави: методологія їх диференціації*. Львів.
- Приступа, Є. Н., Левків, В. І., & Слімаковський, О. В. (2012). *Українські народні ігри*. Львів: ЛДУФК.

- Ткаченко, Т. (2018). Методика використання рухливих ігор для профілактики та корекції порушень постави учнів початкових класів на уроках фізичної культури. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*, 3К(97), 548-554.
- Шандригось, В. І. (2013). *Рухливі ігри з елементами єдиноборств*. Тернопіль.

REFERENCES

- Bondarchuk, N. Ya., Chernov, V. D., & Tymochko, O.I. (2021). Metodichni aspekty orhanizatsii i provedennia rolovykh rukhlyvykh ihor na zaniattiakh z fizychnoi kultury v pochatkovii shkoli [Methodical aspects of organizing and conducting role-playing mobile games in physical education classes in primary school]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod University. Pedagogy. Social Work*, 1(48), 44-47 [in Ukrainian].
- Huska, M. B., Zubal, M. V., Huska, M. V., & Mazur, V. Y. (2011). *Teoriia i metodyka vykladannia rukhlyvykh ihor i zabav [Theory and method of teaching mobile games and entertainment]*. Kam'ianets-Podilskyi [in Ukrainian].
- Kornosenko, O. K., & Khibkevych, S. B. (2022). *Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Teoriia i metodyka vykladannia rukhlyvykh ihor i zabav» pidhotovky zdobuvachiv osvitnoho stupenia «bakalavr» osvitnoi prohramy «Serednia osvita (Fizychna kultura)» [The working program of the educational discipline «Theory and methods of teaching mobile games and amusements» for the preparation of applicants for the «Bachelor» degree of the educational program «Secondary Education (Physical Culture)»]*. Poltava [in Ukrainian].
- Kornosenko, O. K., & Khibkevych, S. B. (2022). *Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Rukhlyvi ihry v sporti» pidhotovky zdobuvachiv osvitnoho stupenia bakalavr za spetsialnistiu 017 Fizychna kultura i sport [The working program of the educational discipline «Moving games in sports» for the preparation of bachelor's degree holders in the specialty 017 Physical culture and sports]*. Poltava [in Ukrainian].
- Kornosenko, O. K., Bondarenko, V. V., & Khomenko, P. V. (2012). *Teoriia ta metodyka vykladannia rukhlyvykh ihor ta zabav [Theory and method of teaching mobile games and entertainment]*. Poltava [in Ukrainian].
- Masenko, L. V. (2016). Znachennia zastosuvannia ihrovoi diialnosti u zaniattiakh borotboiu dziudo dlia ditei 6-10 rokiv [The importance of using game activities in judo wrestling classes for children 6-10 years old]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University. Scientific and pedagogical problems of physical culture (physical culture and sports)*, 9, 65-68 [in Ukrainian].
- Oliinyk, I. O., & Yerusalymets, K. H. (2005). *Rukhlyvi ihry [Moving games]*. Kremenets [in Ukrainian].
- Pavlova, N. V. (2006). Rolovi sportyvni ihry yak zasib sformovanosti kolektyvu molodshykh shkolariv [Role-playing sports games as a means of forming a team of younger schoolchildren]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy [Young sports science of Ukraine]*, 1(10), 40-44 [in Ukrainian].
- Prystupa, Ye. N. (1995). *Ukrainski narodni ihry, rozvahy ta zabavy: metodolohiia yikh dyferentsiatsii [Ukrainian folk games, entertainments and amusements: methodology of their differentiation]*. Lviv [in Ukrainian].
- Prystupa, Ye. N., Levkiv, V. I., & Slimakovskiy, O. V. (2012). *Ukrainski narodni ihry [Ukrainian folk games]*. Lviv: LDUFK [in Ukrainian].
- Tkachenko, T. (2018). Metodyka vykorystannia rukhlyvykh ihor dlia profilaktyky ta korektsii porushen postavu uchniv pochatkovykh klasiv na urokakh fizychnoi kultury [The method of using mobile games for the prevention and correction of postural disorders of elementary school students in physical education lessons]. *Scientific Journal of National Pedagogical Dragomanov University*, 3K(97), 548-554 [in Ukrainian].
- TShandryhos, V. I. (2013). *Rukhlyvi ihry z elementamy yedynoborstv [Mobile games with elements of martial arts]*. Ternopil [in Ukrainian].

- Vitchenko, O. M. Lysenko, L. L., & Voiedilova, O. M. (2015). Pedagogichna tekhnologhiia formuvannia pravylnoi postavy ditei molodshoho shkilnoho viku na osnovi vzaiemodii fizychnoho i intelektualnoho rozvytku [Pedagogical technology of forming the correct posture of children of primary school age based on the interaction of physical and intellectual development]. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedagogichnoho universytetu imeni T. H. Shevchenka [Bulletin of Chernihiv National Pedagogical University named after T. G. Shevchenko]*, 129(III), 52-57 [in Ukrainian].
- Zahura, F., & Zubrytskyi, S. (2012). Osoblyvosti zastosuvannia ihor ta spetsializovanykh ihrovykh kompleksiv z bortsiamy-pochatkivtsiamy hreko-rymskoho styliu [Peculiarities of using games and specialized game complexes with Greco-Roman style wrestlers]. *Moloda sportyvna nauka Ukrainy [Young sports science of Ukraine]*, 1, 94-98 [in Ukrainian].

FUTURE SPECIALIST IN PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS TRAINING IN USING MOTION GAMES IN PROFESSIONAL ACTIVITIES

Serhii Khliblevych,

Doctor of Philosophy, Lecturer of the Department of Theory
and Methods of Physical Education, Adaptive and Mass Physical Culture;
Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

The article defines the specific features of a future specialist in physical education and sports training in using motion games in professional activities. Based on the analysis of educational standards and programs of specialist training, a comparative analysis of the methodological features of the teaching courses «Motion Games in Sports» and «Theory and Methodology of Teaching Motion Games and Entertainment» has been carried out in accordance with the requirements of the competency approach; the main integrated tasks of the training courses have been defined, the requirements for the knowledge, abilities, skills, culture of motor activity of future specialists in the field of physical culture and sports have been formulated. The phasing of the future physical culture and sports specialists' pedagogical actions while implementing game methods is substantiated.

Conclusions have been made and practical recommendations have been provided based on the results of a comparative analysis of the educational programme: in general, the course «Motion Games in Sports» and «Theory and Teaching Methods of Motion Games and Entertainment» meet the requirements of the competence approach and the future specialists' professional activities; teaching, structuring of material and distribution of forms and methods of teaching are carried out in accordance with the principles of consistency and systematicity; it is recommended to strengthen the program content of the course «Theory and Teaching Methods of Motion Games and Entertainment» with educational material about the role of motion games in the development of a person's physical qualities and the differentiation of games by sports; teaching the discipline «Motion Games in Sports» for future coaches requires strengthening of age differentiation and substantiation of age aspects of the motion games usage; for the course «Motion Games in Sports» and «Theory and Teaching Methods of Motion Games and Entertainment» it is necessary to strengthen the research and project components of future specialists' education.

Keywords: *future physical culture teacher, future coach, professional training, educational disciplines, competence approach, professional competence, motion games.*

Надійшла до редакції 10.10.2022 р.